

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

PIK ВИДАННЯ • JAHRGANG 65

ЧЕРВЕНЬ • JUNI 2013 • Nr.11 (2871)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

Скільки разів мовимо цю молитву, але вона може ніколи не була предметом наших роздумів. Однак, в ній криється таке багатство думки й науки! Особливе враження роблять на нас ці слова у празник Зіслання Святого Духа, за ними-бо криється вся глибина науки християнського Сходу про Святого Божественного Духа, а через них пробивається велична тематика цього Празника.

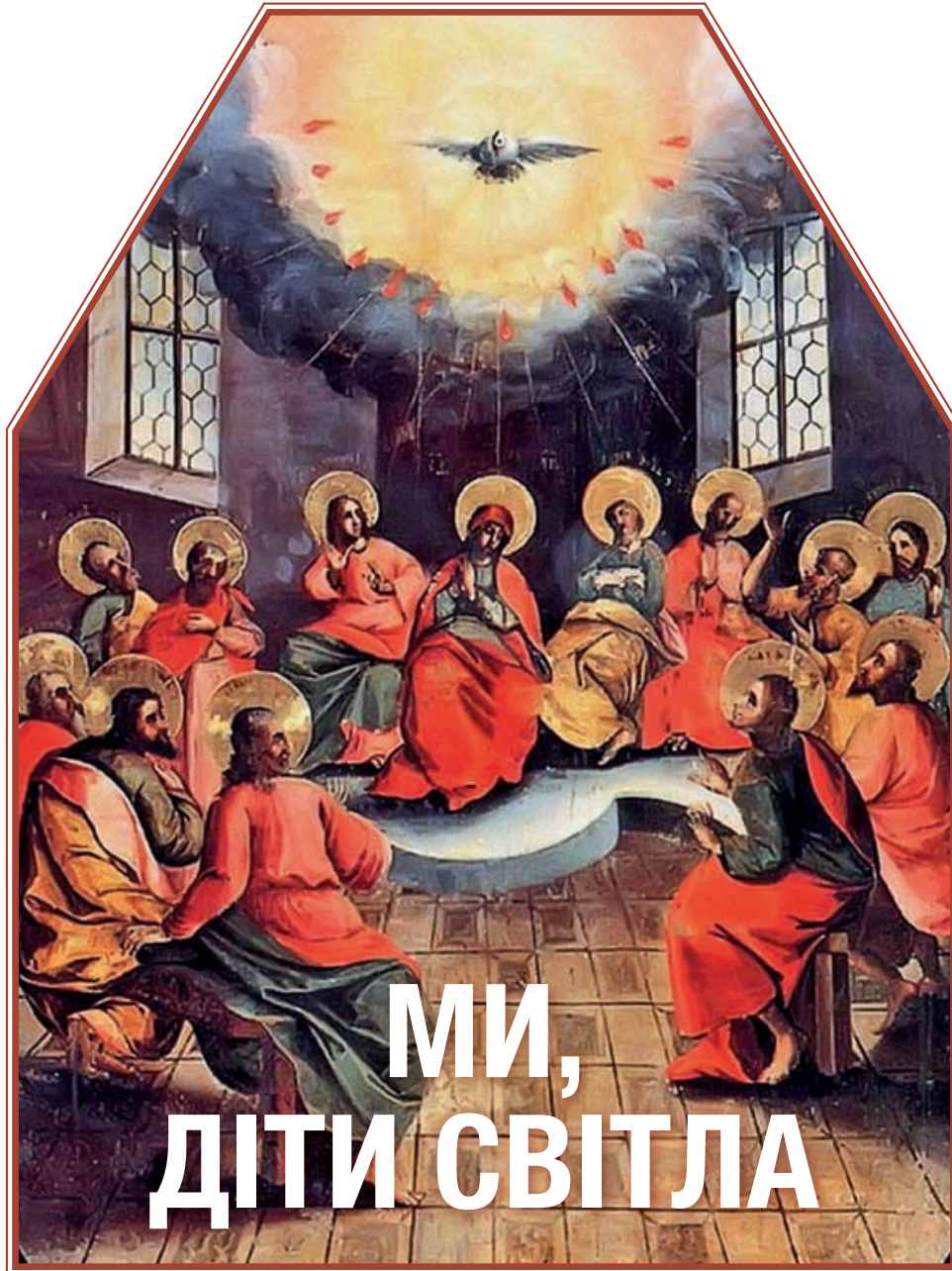
Дух Святий – це Дух правди. Це найбільш основне поняття, бо Бог – це суцця правда. Поняття може досить абстрактне, проте на ньому базується вся реальність. Будувати-бо можна тільки на правді. В житті людина щось творить, оскільки й сама старається бути правдивою, а тим – подібною до Правди з великої букви, що нею є Бог.

Бог об'явився людям через свого Єдинородного Сина й довершив це об'явлення через Святого свого Духа. З цього об'явлення може користати кожний, хто вірує в Ісуса Христа. Той, хто його приймає, стане учасником божественного життя, наповниться всяким дібр, а з цього багатства й іншим зможе подавати.

На стихирах великої вечірні П'ятдесятниці читаємо: «Все подає Святий Дух. Він виливає пророцтва, вдосконалює священників, невчених вчить мудрости, рибаків явив богословами, об'єднує увесь збір церковний. Утішителю, єдиносущний і співпрестольний Отцю і Синові, слава Тобі».

ТОДІ НАРОДИЛАСЯ ЦЕРКВА ХРИСТОВА

З того моменту, коли над учнями пронісся таїнственний звук, подібний до шуму вітру, і спалахнули язики небесного полум'я, вони стали іншими людьми. Ті, котрі ще зовсім недавно у страхі втікали з Гетсиманії, починають всесвітню проповідь Євангелія. Їх не зупинять ні погрози, ні тортури, ні

Українська ікона, початок XVIII ст.

«Царю небесний, утішителю, Душе істини, що всюди єси і все наповняєш, скарбе дібр і життя подателю, прийди і вселися в нас, і очисти нас від усякої скверні, і спаси, благий, душі наші.»

тюрми. За ними прийдуть нові покортиння. Проти них ополчаться володарі й філософи, чиновники й поліція. Але, навіть розп'яті, спалювані, конаючі

на аренах цирків, вони вистоять в силі Духа. Могутньою хвилею накопляться підступи і спокуси: недостойні пастирі, лжевчителі і розкольники, але ніщо не зможе здолати Церкву Христову.

Зішестя Святого Духа – вінець і печать у справі спасення людського роду. У цей день народилася і почала діяти Христова Церква.

СВЯТО ГЕРОЇВ

Празник Зіслання Святого Духа – це завершення об'явлення Триєдиного Бога. Сповнилося це об'явлення зішестям і діянням Святого Божественного Духа. Не лише об'явлення, а кожне освячення відбувається «нашестям Святого Духа», як часто повторяє Літургія. З поняттям духа взагалі пов'язане духовне життя, а також і всяка ідейність. Тому має своє значення з нагоди цього Празника поминати померлих, зокрема тих, що за правду й за ідею пожертвували собою. В цьому розумінні це також свято героїв.

Для нас, християн, цей Празник повинен бути ще одною заохотою до все більших подвигів правдивого християнського життя, до чого кличе нас Божественний Спаситель: «Хто йде за мною, не ходитиме у тьмі, а матиме світло життя». Тим світлом є правда, а її джерелом – Святий Божественний Дух. Перед ним зникає неправда, всяка нечистота і сквернь, а вселяється правда, життя й добро. Це початок і кінець божественного життя у нас, це, вкінці, одинока річ, що заслуговує на повну нашу увагу. Тому з увагою й побожно співаймо часто: «Царю небесний,... прийди і вселися в нас, і очисти нас від усякої скверні, і спаси, благий, душі наші».

Зладив Андрій Фецин. Використано фрагменти роздумів о. Івана А. Кротця («Церковний вісник»), о. прот. Івана Паньківця та о. Юліяна Катрія, ЧСВВ («Пізнай свій обряд»).

МИ, ДІТИ СВІТЛА

XI

ЩО МИ ПОВИННІ ДУМАТИ ПРО «ВОЛИНСЬКУ РІЗАНИНУ»?

Зарваниця, зустріч з нагоди 1020 річниці хрещення Київської Русі-України, с-на: Alpha-2

На жаль, на боці такої концепції стала також ієрархія Римо-Католицького Костела в Україні. Тим самим, поляки

в Україні звели нанівець зусилля керівництва УГКЦ оприлюднити з цього приводу спільну заяву в дусі примирення. Про-

те, «опір матеріалу», тобто різка відмова збоку України й українців миритися з такою постановою призвела до того, що в Польщі дехто ще раз запитав себе, чи справді Варшава тримається вірного шляху. І ось результат. Як довідуємося, президент Польщі Броніслав Коморовські відмовився приймати почесний патронат над заходами, які будуть організовані різними польськими організаціями. Принагідно представник його канцелярії Томаш Наленч пояснив, що Волинь це була українська територія, а євреїв мордували німці, а не українці...

З останніх повідомлень виникає також, що парламент у Варшаві, скоріш за все, не стане ухвалювати заяву з приводу 70 роковин «кривавої різанини». В проекті цього документу пропонувалося зокрема, щоб УПА, ОУН, Дивізію «Галичина», ба навіть українську поліцію на службі у німців назвати «злочинними організаціями». Треба безумовно радіти, що в Польщі, принаймні політики, задумалися нарешті і запитали себе: «гей, люди, що ми робимо!». Не має сумніву, що важливу роль зіграли тут всі українці, які протестували

проти такого трактування подій на Волині 1943 року, мається на увазі як приватних осіб, істориків (головно Володимир В'ятрович старався), так і організації та міністерство закордонних справ у Києві.

З огляду на те, що далеко не всі серед нас упевнені докінця, як трактувати цей жалюгідно жорстокий період в україно-польських взаєминах, пропонуємо читачам ознайомитися з роз'ясненнями В. В'ятровича, а також роздумами нашого Патріарха-емерита, Любомира Гузара.

Продовження на 4 стор. ►

В країнах півдня Європи, особливо ослаблених кризою, радикально збільшилась кількість самогубств. Народи, які вирізнялися життєрадісністю, перед лицем економічного занепаду виявляються безпорадними. Треба розпрощатися з переконанням, яке для декого колись було майже аксіомою, що розвиток має лінійний характер, що кожному наступному поколінню житиметься краще від попереднього.

Тому особливо актуальними стають слова з коліно-приклонної молитви, другої з трьох, що їх читається в Неділю П'ятдесятниці ввечері: «Ось зі страхом стою перед тобою, кинувши в глибину твоєї милості відчай душі моєї». В молитві йдеться перш за все про страх з приводу «великого множення гріхів», але каяття дозволяє не сумніватися у милосерді Чоловіколюбця.

Катехизм УГКЦ вчить: «Святий Дух вносить сенс в історію людства, скеровуючи її до Христа – Божественного Логосу». Люди завжди і всюди потребують почуття сенсу свого життя, впевненості в тому, що їх труд, страждання, але й любов та радість мають зна-

Зі страхом стоїть сьогодні людина перед завтрашнім днем, перед майбуттям, яке стало непередбачуваним. Відчай, розпач, безнадія здаються непереможними. Христові милість діє через Святого Духа, і в наступних рядках цієї молитви просимо: «Духа мудрості твоєї подай моїм мислям, духа розуму даруй моєму безумству, духом владичним

НЕ ЗДАВАЙСЯ!

С-на: Michal helmet

утверди непевні мої мислі». Як залежить від Святого Духа наше життя, як багато може він змінити чужою в Степенних утрени шостого голосу: «У Святому Дусі причина спасіння всіх; на кого він подихне, того скоро від земного визволяє, окриляє, ростить і догори підносить».

І цей, який здатний окрилити і догори піднести, цей,

який є «з Отцем і Сином рівнопоклоняємий і рівнославимий» має в календарі «тільки» понеділок після П'ятдесятниці. Хоч рівний у славі і поклонінні Отцеві і Синові, як Предтеча день після Богоявлення, має свій «собор» після празника, яким святкуємо об'явлення Святої Тройці. **Бо як Христитель вказував на Христа і до нього провадив, так Святий Дух**

скеровує історію до Божественного Логосу. Хоч є Утішителем, Царем небесним, Духом істини, скарбом дібр і все наповняє, лишається немов на другому плані, смиренно приховує свій внесок у діло спасіння.

Історія людства, макроісторія, складається з мільярдів мікроісторій, з життя і пам'яті про життя кожної людини. Годі говорити про сенс історії людства тоді, коли складові цього людства погрозжені у відчай і втратили почуття сенсу. Щодня, не тільки у Зеленої Свята, як Церква кличемо до Отця: зішли твого Духа на нас і на всі дари, які приносимо своїм життям. Ця безперервна епіклеза є джерелом нашого існування. У сам празник П'ятдесятниці, в понеділок Святого Духа пам'ятаймо, що він у силі від земного розпачу визволити, окрилити, і догори піднести.

о. Богдан Панчак, «Благовіст»

ХГ

Подробиці подій того часу стали відомі лише наприкінці 1980-х років, коли під час розкопок виявили останки 500 осіб. Це були поранені червоноармійці зі шпиталю та учні фабрично-заводського училища, яких планували евакуювати в жовтні 1941 року із зони військових дій, але не встигли. І поранених солдат, і дітей розстріляли, а трупи й валізи поскидали до загальної траншеї. В траншеях знайшли останки й інших жертв терору.

Нині на місці масових розстрілів і поховань споруджено меморіал, де щороку вшановують пам'ять замордованих. Представники влади і громадськість взяли участь у мітингу-

реквіємі і поклали квіти до підніжжя меморіалу. Священики Української Греко-Католицької та Української Православної Церкви (Київський патріархат) провели панахиду за загиблими. Деякі учасники мітингу тримали в руках не лише свічки та квіти, а й гасла: «Червоних бандитів – у тюрми», «Комуністичний режим (червона сатана) знищив більше 15 мільйонів українців» та інші.

До меморіалу прийшли люди, чиї рідні були репресовані або ті, хто сам пережив табори.

МАРІЯ ЗОТОВА, село Роздольне Старобешівського району: В 1937 році мій дідусь був репресований, Ургач Федір Іл-

В ДОНЕЦЬКУ ВИМАГАЛИ СУДУ НАД КОМУНІСТАМИ

Мітинг та панахида в пам'ять про жертви політичних репресій пройшли в Донецьку на Рутченковому Полі. На цьому місці в 1930-1941 роках комуністи масово розстрілювали людей, тут також здійснювалися поховання мешканців області.

ліч. Залишилися бабуса, моя мама та її брат. Я свого дідуса не пам'ятаю, лише за світлинами. Із розповідей мами і бабусі знаю, що в цей час було дуже багато греків репресовано. А мій дідусь теж був грек. І багато греків забрали в той час із нашого села. Ось моя сестра, ось друга. Ми щороку сюди приїздимо, поминаємо своїх зниклих безвісти. Тривалий час не знали, що з ними. І ось торік отримали довідку з архіву, що дідусь був розстріляний. Вічна пам'ять усім, хто був у цей час розстріляний.

ЄВГЕНІЯ УЗДЕМІР, село Роздольне Старобешівського району: Батько мій, Короманіц Георгій Андрійович, 1909 року народження. Репресований був у 1938 році. Працював він чабаном, пас овець у полі і жив там. Відпустили його додому того дня, щоб викупався й поміняв одяг. Він на бричці приїхав до-

дому, викупався. Вечоріло. Постукали до вікна. Вийшов мій дід: «Що таке?» А там із сільської ради виконавець. «Тут живе Короманіц Георгій Андрійович?» – «Так, тут. А який вам потрібен, тут сусіда – ще один Короманіц Георгій?». Виконавець каже: не знаю, сказали, прийти до сільради. І той пішов, і цей. І обох заарештували. Потім мама дізналася, що його посадили до маріупольської тюрми. Мама пішла пішки до Маріуполя з нашого села. Знайшла тюрму, віддала передачу, прийняли. Тиждень потому пішла знову – сказали, його немає, вже відправили. А куди подівся – невідомо. Коли реабілітували всіх, батька також реабілітували помертвості. Це все, що ми знаємо. Мені було шість років.

«Тут, на цьому місці, поховані не політики, хоча репресії називаються політичними. Це звичайні

громадяни нашого міста. І велика трагедія часу полягає в тому, що цими ж вулицями ходили ті, хто розстрілював невинних людей, які нічого не скоїли. Тоді така діяльність влади виправдовувалася тим, що це потрібно для кращого життя народу. Треба дуже уважно ставитися до декларацій і обіцянок будь-якої влади, коли вона турбується начебто про громадян», – зазначив, виступаючи перед присутніми, голова громадської організації «Донецький Меморіал» Олександр Букалов.

Цього ж дня також відбулося покладання квітів до меморіальних дошок жертвам політичних репресій на будівлі Донецької державної музичної академії, де в 1930-40 роки розташовувалося НКВС, та Василю Стусу – на будівлі філологічного факультету університету, де навчався поет і правозахисник.

Для «ХГ», Ліна Куш, Донецьк

50-ЛІТТЯ II ВАТИКАНСЬКОГО СОВОРУ МІСІЯ СВЯТОГО ДУХА

Без сумніву, Святий Дух уже діяв у світі, перш ніж Христос був прославлений. Але у день П'ятдесятниці Він зійшов на учнів, щоб перебувати з ними повіки. Тоді Церква об'явила себе привселюдно, почалося поширення Євангелія серед народів через проповідання, і, нарешті, Церква Нового Завіту стала прообразом об'єднання всіх народів у вселенській вірі, яка промовляє всіма мовами, розуміє і приймає в любові кожен мову і так перемагає давнє, вавилонське розсіяння. Бо від П'ятдесятниці почалися "діяння апостолів": так само, як після Зішестя Святого Духа на Діву Марію був зачатий Христос, а після Зішестя того самого Святого Духа на Христа в молитві Він був посланий на справу Свого служіння.

Сам же Господь Ісус, перш ніж добровільно віддати життя Своє заради світу, так уклав апостольське служіння і пообіцяв послати Святого Духа, щоб і це служіння, і Дух були поєднані одне з одним у справі спасіння, яке повинне вершитися скрізь і завжди. Святий Дух за всіх часів об'єднує всю Церкву у спільноті і служінні та наділяє її різноманітними єрархічними й харизматичними дарами, оживотворяючи й одухотворяючи церковні установи і вливаючи в серця віруючих той самий місійний дух, яким був наділений Сам Христос. А деколи Він і видимо випереджає апостольську діяльність, а також невинно супроводжує і направляє її різними способами.

Документи II Ватиканського Собору, «Декрет про місійну діяльність Церкви», фрагмент

[Важкі питання]

ЯК БОГ МОЖЕ БУТИ ЄДИНИМ І В ТОЙ ЖЕ ЧАС ТРИЦЕЮ?

ЯК РОЗУМІТИ ПРЕСВЯТУ ТРИЦЮ? ЯК ЦЕ – БОГ ОДИН, АЛЕ В ТРЬОХ ОСОБАХ? ЯКІ ВІДНОСИНИ МІЖ РІЗНИМИ ОСОБАМИ ПРЕСВЯТОЇ ТРИЦІ?

Говорячи про Трійцю, ми маємо на увазі, що Бог один, але в трьох Особах: Отець, Син і Святий Дух. Про те, що Бог є в трьох Особах, ми знаємо тільки тому, що Він сам нам це відкрив. Якби Він цього нам не відкрив, то людина своїми силами ніколи б не змогла додуматися до цієї реальності, яка перевершує здатності її розуму.

У Новому Завіті є чимало місць, де більш-менш явно йдеться про Трійцю. Найвідоміший з цих уривків – це кінець Євангелії від Маттея: «Тож ідіть, і навчіть всі народи, християни їх в ім'я Отця і Сина і Святого Духа».

Спробу пояснити, що таке Трійця, можна зробити, відштовхуючись від Прологу Євангелії від Івана: «Споконвіку було Слово, і Слово було у Бога, і Слово було Бог». У грецькій мові тут вжито слово «Логос», що означає думка. Думка Бога так само велика, як і Сам Бог. Він досконало

знає Самого Себе і все, що може від Нього відбуватися. Можна сказати, що Бог мислить реальність, яка так само велика, як і Він сам.

З нами ж цього не відбувається: знання, яке є у нас про самих себе, про нашу суть, про наше минуле, сьогодення і майбутнє, нескінченно мале в порівнянні з тим, що ми є. Наша думка не така велика, як ми самі. Тому ми можемо сказати, що наша думка – це породження нашого розуму.

!! Любов Бога настільки велика, наскільки великий Він сам. !!

Отже, Бог породжує у Своїй думці досконалий образ Самого Себе. І образ цей однієї сутності з Ним самим, і є тією ж самою реальністю. Це – друга Особа Пресвятої Трійці: Син, Логос – це думка Бога. Ісус – це Слово, що стало Тілом.

У Символі віри ми стверджуємо, що Ісус Христос – це Бог від Бога, світло від світла, Бог істинний від Бога істинного, народжений, нестворений, єдиносущий Отця.

Те, що ми сказали про думку Бога, можна сказати і про його любов. Любов Бога настільки велика, наскільки великий Він сам. Любов Бога настільки велика, наскільки велике його благо. Тому Любов Бога, яку ми називаємо Святим Духом, – це та ж Божественна сутність, вона не інший Бог, але вона так само велика, як Отець і Син. Ось –

третя Особа Пресвятої Трійці. Святий Дух в лоні Трійці – це Любов. Та Любов, якою Отець любить Сина, а Син любить Отця.

Яке ж співвідношення між трьома Особами в Трійці? Три Особи – чи Іпостасі – це один-єдиний Бог. Жодна з Осіб не вища, ні нижча за іншу. Вони різняться між собою тільки відносинами: породжує (Отець) – породжений (Син), Той, що видихається (Святий Дух), Ті, хто видихає (Отець і Син).

Звичайно, все сказане – повторюємо, лише натяк на спробу якось пояснити Трійцю і зрозуміти цю неосяжну реальність, яка перевершує наші розумові можливості. Всім відомий епізод, який стався з Блаженним Августиним на узбережжі Остії: за переказами, коли Августин прогулювався по березі моря, розважаючи про таємницю Пресвятої Трійці, він побачив хлопчика, який

викопав ямку в піску і переливав туди воду, зачерпуючи її мушлею з моря. Блаженний Августин запитав, навіщо він це робить. Хлопчик йому відповів: «Я хочу вичерпати все море в цю ямку!» Августин посміхнувся і сказав, що це неможливо. На що хлопчик відповів: «А як же ти своїм розумом намагаєшся вичерпати невичерпну таємницю Господню?» Вири-та в піску ямка – це наша голова, наші розумові можливості.

Бог єдиний в трьох Особах. Ці Особи – не окремі боги, а один Бог. Тому Творцем ми можемо називати кожну з цих Осіб. Не тільки Отець – Творець, а й Син – Творець, і Святий Дух – Творець. Син, Логос, будучи Думкою Бога, знаходиться біля витоків всіх речей, як ми читали в Пролозі Євангелії від Івана: «Споконвіку було Слово, і Слово було у Бога, і Слово було Бог. Воно було на початку у Бога. Усе через Нього повстало, і без Нього ніщо не почало бути, що почало бути». А Святий Павло у Посланні до Колосян стверджує: Син є «образом невидимого Бога, народжений перше усякого творіння Бо то Ним створено все, що на небі й на землі, видиме й невидиме».

За матеріалами: radiovaticana.org

ХГ

ДЕ ДУХ – ТАМ СВОБОДА

Життя у Христі називаємо духовним життям, оскільки його джерелом є Святий Дух і воно звершується його благодаттю. Благодать – це дія Святого Духа в людині, тобто його безкорисливий дар. Благодать жодним чином не примушує людину й не обмежує її свободи. На цьому наголошує апостол Павло: «Де Дух – там свобода». Дух Божий запрошує, кличе нас до зростання у Христі й уможливує його. (стор. 225)

3 Катехизму УГКЦ

КОРОТКО

ПАПА: ТРЕБА ПЕРЕОСМИСЛИТИ СИСТЕМУ ВІДНОСИН У СВІТІ

Маси безробітних або частково зайнятих і незліченна кількість голодних свідчать про те, що «щось не працює», – заявив Святий Отець і додав, що безробіття поширюється по світу як лісова пожежа. Немає нічого гіршого за матеріальну бідність, яка пов'язана з неможливістю заробляти на життя. У зв'язку з тим Папа закликав до «глобального переосмислення всієї системи», її реформування та виправлення у відповідності з основними правами людини.

Папа сказав також, що коріння нинішніх проблем виростають з антропологічних і етичних криз, адже ідоли влади, прибутку, грошей, перебільшеного піднесення значення людської особистості стали основною нормою. При цьому забувається, що вище за стосунки, логіку і ринок стоїть людина та її гідність. (Католицький Оглядач)

ПРОСЯТЬ ВЛАДУ ЗАДУМАТИСЯ

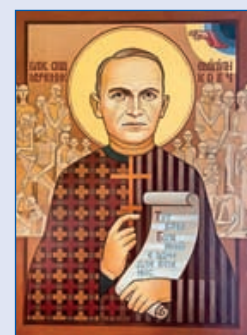
Близько 60 представників різних релігій, в тому числі християн, євреїв, мусульман, індуїстів та буддистів звернулося з закликом до прем'єр-міністра Великобританії Дейвіда Камерона ще раз задуматися над наміром легалізувати в країні одностатеві шлюби і відмовитися від цього хибного шляху.

На думку авторів звернення, зрівняння у правах гетеро- та гомосексуальних пар означатиме докорінне «знецінення інституту подружнього життя», воно «суспільно шкідливе» і матиме серйозні негативні наслідки з точки бачення суспільного здоров'я, сімейного життя.

Законопроект у цій справі нещодавно підтримала нижня палата парламенту. Заклик представників різних релігій, це останній шанс на його відхилення, відмічає британська преса. (А.Ф.)

ХРЕСТ ПАПИ ФРАНЦИСКА

Папа Франциск напевно увійде в новітню історію під іменем Доброго Пастира. Це підтверджують і його проповіді, і сам спосіб його життя, й навіть такі деталі, як обраний ним для свого понтифікату хрест. (CREDO)

ПРОЩА ДУХОВЕНСТВА УГКЦ

В Перемишлянах, що на Львівщині, відбулась II Всеукраїнська проща духовенства УГКЦ, присвячена четвертій річниці проголошення блаженного священномученика Омеляна Ковча покровителем душпастирів УГКЦ. Проща розпочалась молебнем до Блаженного в храмі Святого Миколая, де в період поміж роками 1922-1943 о. Ковч провадив душпастирське служіння.

Після молебня колона священників на чолі з єпископами вирушила до пам'ятника о. Омеляну Ковчу, де зустрілась із зустрічною колоною кількох сотень священників.

Відтак, о. Юрій Олійник, секретар-архівіст Стрийської Єпархії зачитав «Іспит совісті о. О. Ковча», слова якого є актуальними для призадуми над своїм священничим служінням для кожного ієрея. (Прес-служба Стрийської Єпархії)

ГРЕКО-КАТОЛИКИ І ПРАВОСЛАВНІ В ГАЛИЧИНІ

«Слова митрополита Антонія (Паканича) – це правдива, реальна оцінка сьогодношньої ситуації у взаємовідносинах між нашими двома помісними Церквами. Врешті, напруження, хибні переконання відходять у минуле. Українська Греко-Католицька Церква є відкритою до співпраці і нам приємно, що ієрархія Української Православної Церкви (Московського Патріархату) (УПЦ МП) відповіла взаємністю». Так для Департаменту Інформації УГКЦ прокоментував слова керуючого справами УПЦ (МП) про те, що в Галичині немає непорозумін між православними та греко-католиками, о. д-р Ігор Шабан, голова Комісії УГКЦ у справах єдності християн.

27 травня, під час VII Фестивалю Православних ЗМІ у м. Львові, керуючий справами УПЦ (МП) Митрополит Бориспільський Антоній (Паканич) запевнив, що в Галичині немає непорозумін між православними та греко-католиками і стосунки між обома Церквами в цьому регіоні є стабільні. (А.Ф.)

УКРАЇНА хроніка протистояння РОСІЯ

Взагалі треба сказати: недолугість литовсько-руської політики, яку весь час гальмували або саботували польські впливи, вирішальною мірою вмошлювала успіхи московському імперіалізму. Усю славу за Куликівську битву поніс в історію Дмитро Донський. Але фактичним майстром перемоги був волинський воєвода Дмитро Боброк, який ще з Волині приніс Великому князеві незвичайні військові здібності і вміння воювати з татарами. Боброк уже раніше виборов Москві ряд перемог на полі бою, розбив рязанців, підкорив болгарських князів, забрав кілька князівств від Литви.

Хоча великий князь Дмитро не міг використати Куликівської перемоги політично (татари відплатилися кілька літ пізніше руйнуванням Москви), проте перемога означала глибокий перелам психологічний. І нечувано підняла авторитет Москви в північній Русі. Москва – тепер уже

ніким із удільних князів неоспорюваний осередок великої держави із централізованою деспотичною владою.

спадщину Київської Русі. «Уся Русь – моя вотчина», – завжди нагадував він і висловив це в новому титулі

Москви з Литвою. Це мало особливу вимову у стосунках з Олександром, який мав титул «великий князь литов-

з твердістю і жорстокістю продовжував збирання «руських земель», – такий підсумок робить швейцарський історик В. Гітерманн. На першій черзі в Івана були дві держави: Велике Князівство Тверське і республіка Новгород. З Тверрю пішли справи досить просто, бо надії на поміч союзної Литви не дали тверянам нічого. Іван III самою демонстрацією своєї військової сили змусив останнього тверського князя визнати себе «молодшим братом» московського правителя, врешті втік шукати притулку на Литві.

Трудніша була справа з Новгородом. Це була держава і територіально куди більша за Московську, і мілітарно сильніша, і багата економічно, і з глибоко закоріненими традиціями незалежності. З різних мотивів нам треба знати історію упадку Новгороду, зокрема тому, що вона дуже сучасна.

Михайло Демкович-Добрянський

«ГОСУДАР УСІЄЇ РУСІ»

Почалося на Куликовому Полі. Тут мала місце 1380 р. та битва, яку російська історіографія слушно оповила ореолом слави і героїства. Збройні сутички між татарами й великим князем Дмитром були й раніше. Але, як у татар з'явився справжній вождь, Мамай, прийшло до генерального удару – на Куликовому Полі. Союз із Литвою Мамаєві не допоміг. Литовська армія надійшла вже після московської перемоги і, не входячи в бій, повернула.

Дмитро Боброк слухає землю перед битвою. Робота з XVII ст.

ІВАН III

Перегорнемо картки історії на 80 років до Івана III. Він мав серед усіх московських князів найбільше амбіцій зібрати під свою руку всю

«Государ усієї Русі». Іван III був першим серед московських князів, що вжив титул «Государ усієї Русі» у взаєминах із чужою державою. Було це 1493 р. під час переговорів

ський і руський». Виступаючи з таким титулом, Іван III підносив свої претензії до «Західної Русі».

Він з упертою витривалістю і холодним розрахунком,

ХГ

ЩО МИ ПОВИННІ ДУМАТИ ПРО «ВОЛИНСЬКУ РІЗАНИНУ»?

ПОЗИЦІЯ В. В'ЯТРОВИЧА

С-на: Радіо Свобода

- У цій війні як вояки УПА, так і вояки АК (польська Армія Крайова – Ред.) чинили воєнні злочини, які, безперечно, мають бути засуджені. Їх не виправдаєш тезами про відплатні чи тим паче "попереджувально-відплатні" (© Ева Семашко) акції.
- Жодну з названих армій не можна вважати злочинною формацією, як би не хотіли це тавро причепити їм певні політичні сили. Адже воєнні злочини – невід'ємний елемент II світової війни, абсолютно аргументовано в них можемо обвинуватити вояків усіх армій – учасників цього глобального протистояння.

Як українські, так і польські повстанці ставили собі за мету передусім захист свого населення, відновлення власної державної незалежності – цілі, які заслуговують на найвищу повагу в будь-якому суспільстві. У конкретних

обставинах місця і часу, на теренах теперішньої Західної України, в роки II світової ці цілі виявилися взаємозаперечними, тому почалася війна. Війна, якої засадничо не могла виграти жодна сторона.

- Упівців та аківців уже називали злочинцями – нацистські та радянські окупанти, які бачили в реалізації їхньої мети загрозу власним імперіалістичним планам. Проте в пам'яті своїх народів вони залишилися героями, незважаючи на те, що ніколи не будуть вояки УПА героями для поляків, як і вояки АК – для українців.
- Головним висновком, до якого мене підштовхнуло дослідження важкої теми польсько-української війни 1940-х, стало розуміння, що в цій війні, як і в інших такого роду конфліктах, учасників часто неможливо чітко розділити на героїв та злочинців, катів та жертв, тим паче неможливо провести цю межу по національних спільнотах, що протистояли одна одній.
- Ефективне примирення між націями відбувається під гаслом «це не повинно повторитися». Воно актуальне і для українців, і для поляків.

Володимир В'ятрович, історик

«МУСИМО НАБРАТИСЯ ВІДВАГИ І ВЗАЄМНО ПРОСТИТИ»

(фрагмент інтерв'ю Л. Гузара для польської агенції KAI)

❖ **KAI:** Наближаються 70-ті роковини «волинської трагедії», яка видається дуже вдалим моментом, щоб показати, що нас об'єднує, а що ще розділяє, над чим мусимо працювати. Тим більше, що цьогогорічні роковини волинської трагедії вже розпалили великі емоції по обидві сторони.

ЛЮБОМИР ГУЗАР: Для мене це – Боже благословення, що дійшло до розпалювання емоцій. Теперішня ситуація спонукає нас до того, що ми мусимо щось зробити. Українці і поляки повинні задуматись: Що далі? Чи маємо надалі воювати? В історії ми вже наробили достатньо дурниць. Чи маємо так жити і надалі? Я вважаю, що в цьому немає сенсу. Маємо діяти в дусі спільного комітету «Примирення між народами», який на початку квітня видав заяву під назвою «Наше минуле і сучасність мають служити майбутньому». Група мирян закликає в ній молитися за всіх жертв і «зробити все для того, щоб такого більше не повторилося». Зі свого боку питаємось, чи українці прагнуть порозуміння і примирення з поляками? Працюємо над тим, щоб так сталося. Надіюсь, що в Польщі також

знайдуться люди, котрі прагнуть цього ж. Тим більше, що поляки мають дуже добрий досвід з німцями, і вони є для нас взірцем. Трагедії, які відбулися в нашій спільній історії, не можемо затерти. Над ними мають працювати і тлумачити історики. Однак їх праця має провадити нас до прийняття християнської позиції і прощення. Ми не можемо погодитися на суто політичне співіснування. Мусимо набратися відваги і взаємно простити. До цього нас закликає Бог!

❖ **KAI:** Ще раз повертаючись до «волинської трагедії»... Поляки мають на совісті багато гріхів у історії, але в цьому випадку провина лежить на стороні українців. Власне поляків вбивали, і вони чекають на слова: «Прошу вибачення»...

ЛЮБОМИР ГУЗАР: За нами стоїть довга історія. Мусимо вирішити, чи хочемо розпочинати від прощення, чи вирішення, хто більше згрішив. Тоді знайдемо багато злих речей по обидві сторони. Однак єдиним виходом є добра воля простити не лише з однієї сторони. Якщо так зробимо, тоді зможемо спокійно роздумувати над тим, що злого відбулося в нашій історії. В іншому випадку, до нічого не дійдемо.

❖ **KAI:** Згода, однак як мала б виглядати християнська відповідь на вбивство

близько 60 тисяч поляків у 1943 році? Про якесь врівноваження провини не можемо говорити...

ЛЮБОМИР ГУЗАР: Вбивство 60 тисяч невинних людей є страшним злом, але друга сторона також буде говорити про свої терпіння і жертви. Чи дійде тоді до порозуміння? Кожна зі сторін має рацію. Важко буде погодитися на прощення, що виходить лише з одного боку. Тоді кожна зі сторін буде говорити: «Ти – грішник, а я – жертва, тільки я терпіла...». Однак обидві сторони вчинили ганебні вчинки. Мусимо запитати себе, чи хочемо увесь час відзначати кривди і образи, чи насправді хочемо порозуміння і прощення? Якщо почнемо з історії, то немає змісту починати процес примирення, поки не знайдемо порозуміння.

Даймо собі відповідь на питання: чи хочемо надалі боротись між собою, чи шукати порозуміння, в тому числі встановлення фактів з нашої драматичної історії, і примирення між поляками і українцями, в дусі: «Не питаймо, що Господь зробив для мене, а радше що я зробив для Ісуса Христа». Станьмо в дусі правди і запитаймо: «Чи є ми насправді учнями Христа?»

Подано за «Католицьким Оглядачем» та «Українською Правдою». Матеріал для «ХГ» підготував Роман Амбріс

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

У НАС ЩЕ НЕ БУЛО УКРАЇНИ

Розмова Ірини Славінської

з письменником

Андрієм Бондарем

❖ **Ірина Славінська:** Що може роздратувати українців настільки, щоб почати революцію чи масштабні акції супротиву?

Андрій Бондар: Україна повстане лише й виключно внаслідок соціально й економічно обумовлених протестів. І ніяк інакше. Тобто тільки тоді, коли знайдеться проблема, яка об'єднає якомога ширші верстви нашого народу – без огляду на мовні, культурні, релігійні й навіть політичні особливості.

Всі інші теми – лише часткові інтереси обмеженої групи людей. Ба більше, не виключено, що ці протести почнуться зі Сходу України, який в усіх розрахунках наших політеспертів страшенно недооцінюється як безперспективний і відсталий. Думаю, однак, що якраз на Сході і криється порятунок України.

❖ **І. Славінська:** А що тоді робити з популярними тезами про відсутність сенсу в Україні в її нинішніх ме-

жах? Я маю на увазі давні слова Юрія Андруховича про потребу надати право та можливість віддалитися Східній Україні, якщо до влади прийдуть умовно "помаранчеві" сили. Який твій погляд на цю проблему? Проблема взагалі є?

А. Бондар: Мій погляд на цю проблему досить звичайний. Ще ніхто за 22 роки незалежності не сформував для всієї України єдиного плану. Не було жодної спроби розробити і, головне, втілити якусь програму виходу з радянської умми. А спроба 2004 року обернулася, на жаль, традиційними українськими граблями.

Все, що робилось у наших кордонах останні роки, зовсім ніяк не брало до уваги розрахунки бодай на п'ять років уперед.

Наша проблема в тому, що і Сходу, й Заходу слід усвідомити себе частиною чогось більшого, ніж Україна, стати гравцем європейського рівня. На сьогоднішній день перемагають тенденції відверто антиєвропейські – і на Сході, і на Заході.

На Сході постсоветські хижакі-регіонали та ностальгуючі за СССР комуністи. На Заході – відверто ізоляціоністська, ксенофобська, антинативська й антиєсівська "Свобода". Чи є між ними реальна, фундаментальна відмінність? Ні, нема. Хтось мудрий сказав, що терикон – це схрон навиворіт. Так само, припускаю, існує потенціал для можливості і на Заході, і на Сході об'єднатися навколо

чогось позитивного. Наприклад, навколо ідеї щасливого життя наших дітей і онуків. Тому, я переконаний, у нас ще не було жодної України. Ми її не спробували. Не спробували тут нормально жити.

Тому будь-які розмови про поділ країни зраджують просту річ: люди намагаються простим методом розв'язати складні матерії. Нібито від поділу України януковичі й тягнобики кудись подінуться. В тому ж то й річ, що незалежна Галичина вилетється елементарною, кондовою консервативно-націоналістичною диктатурою в центрі Європи, а незалежний Донбас – лагідним варіантом Північної Кореї, де, щоправда, буде дозволено ходити на стадіон і вболівати за улюблену футбольну команду.

Подано за «Українською Правдою», фрагмент

ХГ

[Українці в Німеччині]

Весна цього року забарилася і її приходу з нетерпінням чекали у кожній оселі. А для християн усього світу це особлива пора року, адже навесні ми вітаємо найголовніше наше свято – Христове Воскресіння. Смертю смерть поборовши і даруючи нам життя вічне, Христос показав дорогу, якою ми маємо йти, щоб зустрітися з ним у царстві небесному. Кожен сам несе свій хрест своєю хресною дорогою. Але він видається не таким вже й важким, коли поряд з тобою цією ж дорогою йдуть твої одновірці, одnodумці, з якими ти роками молишся в одній церкві за здоров'я родини, за укріплення у вірі і зростання нашого душпастирства, за кращу долю для свого народу.

Цьогорічний Великий Піст ще більше згуртував вірних церкви. Святі сповіді, хресна дорога, спільне прибирання храму, поминальні богослужіння, глибокозмістовні реколекційні науки, які провадив викладач Українського Католицького Університету у Львові, доктор богослов'я о. Василь Рудейко, наближали нас до довгоочікуваної днини, коли зможемо сказати один одному: «Христос Воскрес!». Цьогорічне Великоднє богослужіння у Ляйпцігу зібрало найбільшу кількість вірних за всі роки існування нашого душпастирства. До болю зворушливий традиційний обхід навколо церкви зі свічками, урочисті воскресні піснеспіви, барвисті серветки на кошиках, прикрашених барвінком, пишні паски, випечені вмілими руками українок, допитливі і такі щирі очі дітей (а вже було далеко за північ), хіба це все не відчуття щастя, яке переповнює серце і виринається з нього голосним: «Воистинно Воскрес!»?

Як затримати це почуття щастя? Як закарбувати його у пам'яті? Як допомогти іншим стати щасливими? І Господь Бог подарував нам

Скільки існує людство на землі, стільки філософи стараються узагальнити поняття щастя. Одні ототожнюють його з першою усмішкою немовляти, інші вбачають щастя у веселковому світанку та кришталеву чистій джерельній воді, декотрі бачать його у взаєморозумінні та співчутті, а для багатьох щастя годі собі уявити без світу музики та поезії. Цей перелік зайняв би не одну сторінку, і кожне твердження не було би хибним і знайшло б своїх прихильників. Громада української греко-католицької церкви Юрія Переможця у Ляйпцігу під час Великоднього тижня вивела свою формулу щастя, з якою ми хочемо поділитися з читачами «Християнського голосу».

таку можливість у часі великоднього тижня.

ХРАМОВИЙ ПРАЗНИК

9 травня наша громада святкувала храмовий празник, вшановуючи свого заступника і покровителя Юрія Переможця. У дитячій суботній школі «Намисто», що працює при нашій церкві, діти готували привітання для Владики та святкову програму, дорослі ж парафіяни вправлялися у літургійних співах та дбали про оздоблення залу,

про страви для святкового обіду. І ось церква заповнилася ошатно вбранними вірними, які очікували гостей празника. А їх до нас завітало чимало! На запрошення пароха о. Богдана Луки до нас прибув Преосвященніший Владика Петро Крик у супроводі отців Богдана Підлісецького та Андрія Дмитрика. Також земляки з Дрездена, Ерфурта та Галле. Задзвонили церковні дзвони і назустріч Апостольському Екзарху вийшли діти у національних строях, вітаючи його квітами, релігій-

ними віршами та пісню:

*Дякуємо Тобі Боже за цю днину гожу,
За сонечко ясне, за цей світ прекрасний.
Тебе, Господи прославляєм,
Тебе, Господи величаєм.*

Раділи серця усіх присутніх в церкві: ось наша надія, ось майбутнє нашої Церкви, нашої держави, ось наше щастя! Це їм, нашим дітям, своєю твердою вірою, успадкованою від батьків, утверджувати правдиве життя нашого знедоленого народу, це їм сприяти єднанню Церкви і Держави у спільному житті і праці на славу Небесного Отця. Вірні церкви Юрія Переможця вітали Преосвященного Владику пишним українським короваєм, тією святою паляницею, яку плундровано радянською владою у 1932-1933 роках, і яка дотепер чекає на визнання світом цього злочину. Його з любов'ю спекла на празник п. Галина Ферштейн.

Годі описати почуття вірних під час святкової Божественної літургії, яку вони проспівали, прожили у цей день. Багатоголосні молитви подяки та прохання неслися у небесну далечінь до Бога Отця, до Пресвятої Богородиці, до нашого покровителя Святого Юрія Переможця. Вірні молилися за свою Церкву, за свій народ, за можливість тут, у Німеччині, кожної неділі чути Слово Боже рідною мовою.

Відпустові урочистості завершилися традиційним Многоліттям, а у Великодньому часі Воскресним тропарем для нашого Патріарха Святослава, для Владики Петра, для о. Богдана, пароха нашої церкви, для всіх вірних, всього українського народу. Яке це щастя мати можливість задовільнити свої духовні потреби далеко від рідної землі!

Продовження на 6 стор. ►

▼ Продовження. Початок на 5 стор.

Святкування парафіального празника продовжилося у великій, ошатно прибраній світлиці, яку нам кожного року люб'язно надає у користування отець-парох католицького храму Ульріх Домбровські. У спільній молитві Отці благословили святковий обід. А нашим дітям вже не терпілося представити святкову програму. Вона була укладена з веснянок та гаївок, пісень та поезії, які прославляють Христове Воскресіння та відображають традиції українського народу, пов'язані з цим великим святом. Гаївки стали невід'ємною частиною християнської культури, хоча виникли ще в далекі язичницькі часи.

Христос Воскрес! Радіє світ приходові весни, пробудженню життя, з церковних дзвіниць передзвонюються голосні та мелодійні дзвони, звіщаючи про цілковиту перемогу життя над смертю. Вся громада вийшла на церковне подвір'я, хмари розступилися, дощ припинився і над краплинами, що у сонячному промінні вигравали веселковими барвами, понад буйним весняним цвітом полинув чистий і щирий дитячий спів. Діти віком від 3-х до 15-ти років разом і у вікових групах водили гаївки і веснянки, вправними рухами відображаючи зміст тексту, це і «Повертайся, ластівко», і «Подольночка», а також «Голубка», «Чижик», «Женчик-бренчик», «Вінець» та «Рано-раненько ще кури не піли». Очі дітей і дорослих світилися від щастя! У клаптик рідної України перетворилася на короткий час сак-

БЛАГОДАТНИЙ ТИЖДЕНЬ У ЛЯЙПЦІГУ

сонська земля! На закінчення прозвучала пісня «Люблю цей світ», яка була практично лейтмотивом усього нашого храмового празника:

*Люблю цей світ за те, що маю й не маю,
Люблю цей світ за те, що можу любити.
Люблю цей світ за те, що пісню співаю,
Люблю цей світ, бо тільки так ми
зможемо жити.*

Найвищою нагородою для дітей були сльози радості на очах глядачів та їхні бурні оплески. За традицією всі учасники святкової програми отримали кошички із солодощами та писанками.

А після перерви юні музиканти показали свій хист у володінні музичними інструментами. Аж до вечора луна-

ли українські пісні, ніхто не поспішав розходитися.

Наша розповідь про храмовий празник була би недовершеною, якби ми не згадали людей, які найбільше приклали зусиль, теплоти своїх сердець для того, щоб свято вдалося. Це Наталка та Борис Кулай, Анна Скомська, Галина Ферштей, Роман Флюнт, Дмитро Костишин, Ірина та Григорій Стриганюк, Тетяна та Сергій Солтис, Галина Зінкевич, Надія Мер, Любомир з Києва та Макогон Оксана.

СВЯТО МАТЕРІ

Благодатний тиждень у нашій громаді завершився чудовим святом Матері. Під час недільного Богослужіння вірні

у своїх молитвах зверталися до Пресвятої Діви Марії, молячи її про заступництво перед Небесним Отцем, просили Небесну Матінку вислухати їх прохання і потішити народ в земних смутках. В цей день наші діти привітали своїх матусь дзвінками піснями та теплими словами, віддали шану єдиній для всіх людей Небесній Матері – Пресвятій Богородиці. Скільки щирості і любові було у їх голосах, коли вони розповідали як шанують мамині руки, ніжне серце, материнську самопожертву. Дякували матерям за недоспані ночі та щирі молитви:

*Перед Богом на колінах Мати,
А насправді – воїн на коні!!!
Дай бажання поряд з нею стати...
І молитись, Боже, і мені!!!*

Діти просили у Небесної Неньки опіки та ласки для рідних матусь, молили дарувати їм здоров'я та багато безхмарних днів. Особливо хвилюючим стало виконання дітьми нових пісень, які вони вивчили до Дня Матері. Це «Мамина молитва», автором якої є отець УГКЦ Василь Брона, та «Мамина сорочка» Наталії Май. На закінчення під супровід гімну українській матері «Рідна мати моя», всі матері отримали букети квітів та гарячі дитячі обійми.

Закінчився благодатний тиждень у Ляйпцігу, утерши багатьом сльози зневіри і суму, вселивши у серця надію і добрі помисли, показавши, як можна стати щасливим і допомогти ближньому роздивитись своє щастя.

Для «ХГ», Макогон Оксана.

ХГ

СВІЙ ДО СВОГО ПО СВОЄ

Уже втретє на запрошення німецько-українського наукового об'єднання ім. професора Ю. Бойка-Блохна в особі його голови пані Дарини Блохін, Калуська делегація відвідує Німеччину. Цьогоріч у Мюнхені відбувся IV міжнародний науковий конгрес «Україністика в Європі».

Серед учасників були не тільки представники діаспори, але й багато професорів, докторів наук з різних куточків України. До прикладу, в нашій делегації була рідна сестра композитора Володимира Івасюка – Оксана, доцент кафедри сучасної української літератури Чернівецького Університету, викладач Празького Університету. Вчителі Калуського району також приїхали з доповідями: директор Бережницької ЗОШ Галина Томашук розповіла про «Німецькі поселення-«колонії» в Україні», до них відносять Зелений Яр, що на Калушині; вчитель історії Новицького НВК Микола Квятковський про «Долі українських оstarбайтерів, концентраційників

Калуська делегація на могилі Степана Бандери із зятєм Провідника ОУН Андрієм (ліворуч).

та збереження української мови, культури, звичаїв у часи перебування їх у Західній Європі та за океаном».

За небауджисть до розвитку освіти, культури, науки та у сприянні оздоровлення дітей, голова німецько-українського наукового об'єднання Дарина Блохін була нагороджена подяками: голови районної ради, священика, керівництва сиротинця в котрий неодноразово передавала і особисто привозила гуманітарну допомогу (і на цей раз пані Дарина відправила Калуську делегацію не з пустими руками). У свою чергу й наші представники отримали подяки: очільник

ради Василь Дзундза, організатор поїздки Оксана Савчук та вчитель німецької мови Новицького НВК Світлана Туряниця. Між обома сторонами була підписана угода про подальшу співпрацю, пізніше аналогічний документ укладено і з українським дитячим інтернатом при Товаристві «Рідна школа» в особі директора Марії Фіцак, де проживали калуські делегати.

Наступного дня зранку нас чекала Служба Божа у церкві Святого Андрія Первозванного, після чого ми разом із зятєм Степана Бандери – Андрієм поїхали на могили Провідника ОУН та його дочки Наталі.

ВАСИЛЬ ДЗУНДЗА, голова Калуської районної ради, керівник делегації: Збираючись на цю конференцію, я й уявити не міг про такі позитивні враження. Не часто корінні українці так вболівають за свій край, як люди, яких я зустрів у Німеччині. Та найдивніше те, що багато із них жодного разу не побували в Україні. Не можу не згадати п. Наталю із Словаччини, котра сперечалась із німцем, бізнесменом з Одеси, щодо його російської на українських теренах. Пані Дарина – це жінка, яка не просто думками на своїй маленькій Батьківщині, вона вчить цього і німців. Доповіді про Тараса Шевченка, Лесю Українку – не тільки біографія наших геніїв, але й популяризація їхньої творчості серед інших народів. Тому підсумок вище сказаного такий: чекаю німецьких друзів на Калуському святі – Дні Району.

ОКСАНА САВЧУК, організатор поїздки: Клопоти пов'язані із збором документів та оформленням віз – ніщо у порівнянні із враженням від чергової поїздки до Німеччини. Особливо тішить участь у таких заходах дітей, адже молоде покоління – наше майбутнє і від його формування тепер, залежить існування потім.

КАТЕРИНА ГАСЯК, школярка: Уже вдруге приїжджаю до Мюнхена і надіюсь не востаннє. Адже мені, як українці-патріотці цікаво знайомитись з братами-сестрами по духу.

І НАОСТАНОК ВІД СЕБЕ ДОДАМ: Приємно бачити тих людей, котрі перебуваючи за тисячі кілометрів від рідного дому не цураються свого походження, не підлаштовуються до місцевого побуту, а навпаки, згуртовуються, щоб разом душею і серцем вболівати за українське!

За можливість (яка рідко буває) відчувати гордість за своїх співвітчизників, висловлюю щире подяку, як п. Дарині Блохін, так і керівникам Калуської делегації.

Ірина Андріїв, журналіст, Україна, Калуш

ЯК МИ ВІДРОДЖУЄМОСЬ

ВІДРОДЖЕННЯ СУКНЕЮ

«Ніколи не думала, що шитиму етно-українські сукні, а тепер продаю їх за 16 тис. грн» – сказала Газети.уа київська дизайнерка **Оксана Полонець**. «Український стиль у нас з'явився випадково. Якось нам запропонували пошити костюм на конкурс "Королева краси – 2007". Це був перший українізований костюм. Він вийшов дуже дорогим. Я думала, що, крім сцени, його нікуди не можна одягнути. Але коли він з'явився у пресі, до мене дзвонили багато людей, і не тільки з України. Я дуже здивувалась і зрозуміла, що є попит на такі речі. Ми почали створювати нові моделі. Уже після 2009 року почалась нова хвиля замовлень саме українських суконь. Людям цікаві національні моделі, адже це завжди оригінально. Замовляють з усієї України – з заходу, сходу, навіть з Криму. Люди люблять своє.»

Пані Полонець додала, що її фірма протягом місяця виготовляє приблизно 30 суконь. І щороку збільшується кількість замовлень. Тому вони розширюють штат працівників, оскільки не встигають шити потрібну кількість.

ДЛЯ ПАПИ ТАКОЖ

Галина Барщевська

Не знаю, чи ви чули про **Галину Барщевську** з Городка, яка

в Римі шиє одяг для нинішнього Папи (як і його двох попередників). Як подають різні видання в УА, п. Барщевській ательє Гамареллі доручає найвідповідальніші замовлення. Вона виготовляє нові пальта й сутани для пап і кардиналів. Її порекомендував колишній італійський офіцер, у сім'ї якого п. Галина працювала хатньою робітницею і доглядала дітей. Кравчиня шила одяг ще для Папи Івана Павла II, у якого були спеціальні запити до крою. А Бенедикт XVI, за її словами, ніколи не вимагав чогось особливого в одязі. «Папа Іван Павло II просив робити сутани без кишень і без напіврукава», – говорить Барщевська.

Навряд чи випадок з п. Галиною може слугувати прикладом національного відродження. От, нам просто приємно, що наша людина зайшла так далеко (вона, скромна хаторобітниця з Львівщини). А другий бік цієї медалі сумний, оскільки ця пані є прикладом слабкості нашої економіки, держави, яка змушує своїх громадян шукати кращої долі закордоном. А втім, такий факт у майже всіх слов'янських народів, всюди у них політики забагато крадуть і решті лишається мало грошей для загального процвітання.

КАТЕРИНА ПОПРАВКА

Катерина Поправка народилася в Києві, нині є волонтеркою громадського руху «Не будь байдужим». Її мета, – «подолати стереотипи про колгоспність української мови, маргінальність нашої історії та неповноцінність культури», інформує «Газета по-українськи».

С-на: polonets.prom.ua

Люди, які зацікнені на політичних проблемах, а особливо (як, наприклад, я) на тому, чи ковтне Росія Україну і не подавиться врешті, можливо не встигають узледити, як багато позитивного відбувається у нас з погляду національного відродження. Можна наводити сотні прикладів того, що в умовах браку розстрілів та тюремних покарань, нарід поступово, але послідовно повертається до своїх коренів, до свого, здавалося, утопленого в крові духа. І це, можна сказати, всупереч ідеології керівної Партії Регіонів. Шкода російських грошей, які так щедро століттями тринькаються на дискредитацію української ідеї.

ХТ

Камо грядеши, Україно ?

Пані Катерина проводила лекції з популяризації української мови серед старшокласників Києва в проєкті «Укрмова – суперкльова». Домовляються зі школами – скільки годин на такі просвітні уроки там можуть надати. Із кожним класом, починаючи із середніх, волонтер проводить лише один урок. «Зацікавлює. Дальший розвиток – справа учнів. Намагаємось популяризувати мову через літературу. Шкільна програма показує, що український письменник має бути: а) мертвий – якщо не мертвий, то він або Ліна Костенко, або Дмитро Павличко – і б) він має писати про страждання. Після перших 10 хвилин спілкування старшокласники дивуються: ого, українською можна говорити й писати і про секс, і про веселе – про все. Щоб зробити мову популярною, треба знайти, що дитині певного віку найцікавіше, і запропонувати це українською. Світ глобалізований, знеосіблений. Хочеш бути особливим? Якщо довкола тебе говорять російською – будь інакшим, перейди на українську, і тебе помітять.

Маємо принаймні 46 київських шкіл, які з нами співпрацюють. Найкращі уроки я мала на Троєщині. В одному з ліцеїв викладачка захоплювалася: "Как упоительно девушка говорит на украинском! А вы откуда?". Відповідаю: "З Троєщини".»

«МУРАКАМИ» ОТРИМАВ «ГНИЛОГО КАБАКА»

«Гнилий кабак» – цю антипремію київським закладам

харчування, де споживачів уперто відмовляються обслуговувати українською мовою, активісти руху «Не будь байдужим!» вручали вже тричі. Позаторік перев'язаного стрічкою гнилого кабака вручили кафе «Шоколадниця», торік – «КОФЕiНові», а цього річ – ресторану японської кухні «Мураками».

Керівників крамниць, перукарень, банків, ресторанів спонукають українізувати антураж, обслуговування. Наприклад – змінити таблички «Открыто/Закрыто» на «Відчинено/Зачинено», друкувати чеки й меню рідною для 80% громадян України мовою.

МИТНИЙ СОЮЗ

Як я уже писав, москаль уже місяцями скаженіє, намагаючись заволокти Україну в його Митний Союз. І ось, нарешті, Україна підписала договір про те, що бажає бути там присутньою у вигляді спостерігача. Це ще нічого не означає, але вредний наш сусід відразу став кричати на увесь світ, що Україна перекинула собі остаточно шлях до Європейського Союзу. Заспокоюю, поки нічого ще не перекинула! Протриматись невченому «Януку» якось до осені, коли має відбутися підписання договору з ЄС про зону вільної торгівлі та інше... Дай Боже!

І ще давби Бог, щоб американиці пошвидше вийшли на світові ринки зі своїм газом та нафтою і втерли носа москалеві, схоже, як колись Советів, так й Путіна, тільки таким чином можна втихомирити. Чого собі і побажаємо.

Для «ХГ» Г. Кобильницький

КИНУЛИ ЯКІР В ЗАПОРІЖЖІ

25 травня 2013 року греко-католицька громада Запоріжжя святкувала 10-річчя початку місії Сестер Василіянок на лівобережній Україні.

В центрі Мати Моніка Полянська

У березні 2003 року, на запрошення місцевого душпастиря о. Андрія Бухвака та з благословення протоігумені м. Маргарити Гутник, до Запоріжжя прибули перші монахині. Вони поселились в будиночку з капличкою, яку для потреб греко-католицької громади передали брати римокатолики. На даний момент це єдина спільнота сестер Василіянок на лівому березі Дніпра.

Під час Божественної Літургії та впродовж концертної програми з нагоди 10-річчя початку місії, душпастирі та громада дякували монахиням за їхнє служіння. Присутність сестер допомогла згуртувати та оживити місцеву церковну громаду. Особливу подяку складали **с. Вероніці Галатан**, настоятельці місійної станиці, яка вже 10 років служить Богові та людям у Запоріжжі.

Привітати співсестер та громаду з нагоди річниці служіння прибули численні черниці з інших монастирів на чолі з протоігуменею матір'ю Миколаєю Ромах, священники та вірні із сусідніх громад, богопосвячені особи із західних та східних областей України. Особливим привітанням став концерт духовної та української пісні дуету «Писанка» з Чернівців, який вже довгі роки товаришує з черницями.

Радіо Ватикан

Мати Моніка Полянська, ЧСВВ

Однією з більш відомих сестер Василіянок є Мати Моніка Полянська, яка у важкі воєнні часи давала односельчанам працю у господарстві, організовувала медсестринські курси, годувала вбогих, сиріт і потребуєчих, допомагала пораненим воїнам УПА, перев'язуючи їхні рани, а також переховувала євреїв.

Арешт і заслання

За активну працю, служіння своєму народові була заарештована 27 листопада 1945 року. Два роки провела в Станіславській (Івано-Франківській) тюрмі, де пережила 25 допитів за перших півроку. Її садили в бокс, де не можна було поворухнутися, а на голову капала вода, – згадували очевидці. Це був один з найважчих видів тортур. У 1947 році їй було винесено вирок – вісім років позбавлення волі. 62-річна Ігуменя, вже на той час хвора, товарним вагоном була вивезена в табір Дубравлаг (Мордовська АРСР, поселення Явас). Але і на чужині вона не покладала рук, вела активну духовну діяльність, підтримувала і допомагала полоненим.

Наглядачі називали її праведною людиною, а самі засуджені кликали мамою.

26 грудня 1951-го року померла на засланні, йдучи на пошту для отримання передачі. Могили Матері Моніки до сьогодні не вдалося знайти, хоча експедиція виїжджала в Мордовію на цвинтар, де вона похована.

Радіо «Воскресіння» на основі розповіді сс. Лукії Мурашко та Дарії Турків

НА ЇХНІХ МОГИЛАХ ПОМОЛІМОСЬ

Зелені Свята... Зіслання Св. Духа... Усе цвіте, усе зеленню замайлось. Замайлись хати, дома, церкви – зелень усюди. Який старинний, який чудовий звичай! А ще додати сюди й похід на цвинтар, на могили, на могили тих, що з нами й перед нами жили, на могили тих, що згинули природною смертю, або тих (а їх мільйони!), що в розквіті молодечих літ зложили своє юне життя «за друзів своїх».

Молимося тут, поза Україною, моляться і молитимуться і на Україні. Будуть спогади, будуть панахиди, будуть моління, будуть сльози, будуть може й плачки, бо хто краще біль нашого народу і його страждання зумів би передати ніж вони!

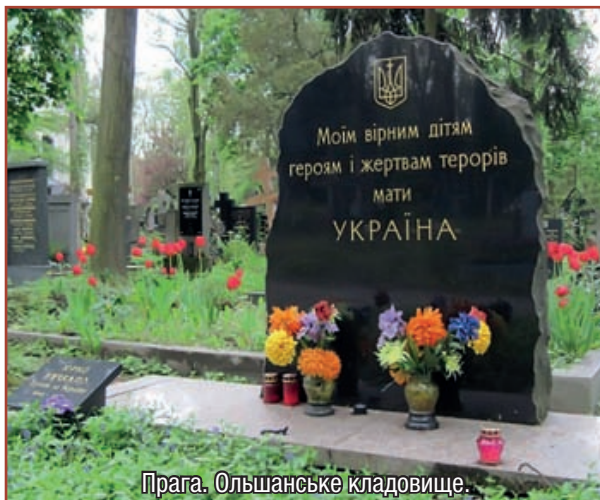
І на могилах квіти любови, квіти безмежної вдячності, сльозами зрошені, знову... зацвітуть, бо, як сказав Максим Рильський, «Ніколи не зітруться в пам'яті нашого народу найглибша повага й безмежна вдячність тим, хто приніс у жертву свою кров і життя».

Боротися за Вітчизну легко, коли за меч служить перо, а побоєвище далеко за океаном. На Україні цих жертв – безліч! Кожне століття, кож-

на епоха, кожна подія несла жертви і смерть; кожний подвиг освячували жертви юного життя, жертви юної святої крові. Росли кургани, росли могили... росли з хрестами і без них... росли...

Скільки їх, тих могил, скільки жертв, знаних і незнаних по всій Україні! І скільки їх, наших, українських, далеко поза Україною! І чи над ними, над усіма помоляться люди? Помолімося тоді ми. Помолімося голосно, помолімося пошепки: молитву нашу щирю за їхні праведні душі Господу перешлімо.

Лети наша молитва, наша

Прага. Ольшанське кладовище.

туго, наша шано, наша думо – далеко лети! На землі нашій – «не нашій», над могилами нашими зупинись, далеко в Україну полети, над могилою без напису, без хреста

ластівкою припади: нашу тугу, наш біль душевний, нашу шану, наш пієтизм передай... Над Києвом зупинись, до Львова залети, на Личаківському відпочинь, про Листопад згадай; до Крут, до Базару поспіши; над Чорнобилем високо-високо злети, бо колись плодюча земля ще могильною отрутою дише... бо ось так людина вчинила, а Господь (чи бачив?) ніби потурав! Далеко в тайгах, у тундрах зупинись, на могилах жінок наших, де ще сліди гусениць танків видно, горлицею приземлись; поля Бродів не забудь і героям скажи: **Спіть спокійним сном! На ваших ділах виховуватимуться покоління, чин ваш зв'язав минуле з майбутнім. Пройдуть роки – прийдуть внуки, і голоситиме співець невмирущу славу про найвищу вашу жертву.**

А ти, людино ступай легко, ступай ніжно своєю ногою

по оцих місцях сирій землі; ступай із пошаною й пієтизмом, бо стоїш на місці засіяному мріями недожитої юности і освяченому кров'ю молодих сердець... Кажуть, що якщо у вас чутлива душа, то, приклавши вухо до вогкої землі цих чудових розлогих піль, ви ще й досі чуєте останнє «Слава!» і ніжне: «Прощай, мамо! Прощайте друзі!»

Спіть, же, юні, лицарі відважні! Хай наша молитва стане вам материнськими пестощами і ніжним співом солов'я. Хай до сну колише і шум верхів смerek карпатських, хай леліє вас запах степової ковили і лоскоче пахучий чебрець! Хай над вашим небесним хутором зупиниться яскрава зірка Господньої вічності! Спіть... Ще буде останній спалах... Ще будуть дні великого змагу й великих святкувань. Ми вас покличемо, як кличемо сьогодні. Ми вас не забудемо! У нашій пам'яті, у наших серцях і серцях тих, що прийдуть після нас, Ви житимете вічно!

М.Б., «Світло»

ХГ

МОЦІ СВЯЩЕННОМУЧЕНИКА ЙОСАФАТА В ПЕРЕМИШЛІ

31 травня 2013 року владика Тарас Сеньків, Апостольський Адміністратор Стрийської Єпархії УГКЦ, передав частину мощей священномученика Йосафата Коциловського представникам Перемисько-Варшавської Архїєпархії УГКЦ.

«Ця подія має історичне значення. Адже, владика Йосафат в період з 1917 по 1945 рік, до моменту свого арешту, очолював Перемисько-Самбірську єпархію і сьогодні він поверта-

ється на ту землю, де провадив своє єпископське служіння. Вірні Перемисько-Варшавської Архїєпархії сьогодні отримують духовний скарб – мощі священномученика Йосафата Коциловського, якого в червні 2001 року у Львові святіший отець Іван Павло II проголосив блаженным», – сказав о. Павло Потічний, відзначаючи важливість даної події для українців в Польщі.

Зазначимо, що передача мощей блаженного відбулась на прохання Владики Івана Мартиняка, Митрополита Перемисько-Варшавського.

Акт було здійснено в єпархіяльному управлінні Стрийської Єпархії за участі Владики Тараса, о. Богдана Манишина, протосинкела єпархії, о. Володимира Ждана, єпархіяльного канцлера, о. Зиновія Микласевича, голови Відділу архітектури, культури і сакрального мистецтва Стрийської Єпархії, о. Павла Потічного, віце-канцлера Перемисько-Варшавської Архїєпархії та о. Богдана Круби, декана Перемиської.

Прес-служба Стрийської Єпархії

БЛАЖЕННИЙ СВЩМЧ. ЙОСАФАТ КОЦИЛОВСЬКИЙ

Йосафат Коциловський народився 3 березня 1876 р. у лемківському селі Пакошівка. Теологічні студії закінчив у 1907 р. у Римі і згодом, 9 жовтня, прийняв Святу Тайну Священства. Незабаром призначений віце-ректором і професором богослов'я духовної семінарії в Станіславові (Івано-Франківськ). 2 жовтня 1911 р. вступає на новіціят Чину Святого Василя Великого. Його Архїєрейські свячення відбулися 23 вересня 1917 р. в Перемишлі. У вересні 1945 р. був ув'язнений польською владою.

Помер 17 листопада 1947 р. у кийській в'язниці.

Блаженний священномученик Йосафат Коциловський беатифікований папою Іваном Павлом II 27 червня 2001 року. День вшанування – 27 червня. (А.Ф.)

ВІДРОДЖЕННЯ ПАМ'ЯТІ ПРО МИТРОПОЛИТА ЯХИМОВИЧА

Відбулася презентація книги про Григорія Яхимовича – митрополита УГКЦ, одного з провідних діячів українського національного відродження середини XIX століття, – повідомив Ярослав Жукровський, засновник Фондації ім. Г. Яхимовича. Презентація відбулася під час урочистості з нагоди 221 річниці від дня народження та 150-річчя від дня смерті Григорія Яхимовича у його рідному селі Підбірці, що на Львівщині.

Ця постать мала б наводити сучасну молодь на роздуми, що окрім того, що потрібно жити по-християнськи, маємо щось зробити для народу – як це робили свого часу визначні особи, – переконані у Фондації.

Митрополит Яхимович брав активну участь в галицько-руському русі, очолював першу громадсько-політичну організацію галицьких русинів – Головну Руську Раду. Брав участь в «азбучній війні» проти заміни кирилиці латинським алфавітом, дбав за чистоту східнокатолицького обряду, зокрема вимагав від духовенства вживання української мови під час проповідей.

Крім церковної і суспільно-політичної діяльності Григорій Яхимович захоплювався астрономією і технікою. Сконструював машину для косіння трави, розробляв план пароплавного сполучення на річці Сян.

«Дивен Світ» та власні інформації. (А.Ф.)

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie
für katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100
Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потрібі скорочує і мовно виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetsky
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на conto: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF 1 M 0 5
▲ (Зверніть увагу – банківський рахунок змінено!)